

Sihtasutus Alutaguse Hoolekeskus
info@hoolekeskus.ee

24.09.2025 nr 5.1-3/23959-1

JÄRELEVALVE AKT

I. ÜLDSÄTTED

- 1.1. Järelevalve teostamise õiguslik alus: sotsiaalhoolekande seaduse (SHS) § 157 lõige 1.
- 1.2. Sihtasutus Alutaguse Hoolekeskus (registrikood 90003918) väljaspool kodu osutatava üldhooldusteenuse vastavust SHSis ja sotsiaalkaitseministri 19.06.2023 määruses nr 36 "Nõuded väljaspool kodu osutatavale ööpäevaringsele üldhooldusteenusele" (määrus nr 36) sätestatud nõuetele ning majandustegevuse nõuete täitmist tulenevalt majandustegevuse seadustiku üldosa seaduse (MSÜS) § 30 lõikest 2.
- 1.3. Järelevalve teostamise kohad: Kooli tn 25 (peamaja) ja Karja tn 22 (pansionaat), Mäetaguse alevik, Alutaguse vald, Ida-Viru maakond.
- 1.4. Paikvaatluse aeg: 04.09.2025.
- 1.5. Järelevalve teostajad: Sotsiaalkindlustusameti (SKA) üldosakonna järelevalve talituse juhtivspetsialist Svetlana Kubpart ja peaspetsialist Inna Tamm (järelevalvemeeskonna juht).
- 1.6. Järelevalve menetluses kasutatud meetodid: paikvaatlus, dokumentide analüüs, e-kirjavahetus, vestlused töötajatega, teenusesaajate ja nende lähedastega, päringud sotsiaalteenuste ja -toetuste andmeregistris (STAR), karistusregistris, majandustegevuse registris (MTR) ja töötamise registris (TÖR).
- 1.7. Järelevalvetoimingutes osales juhatuse liige Kristiina Ets.

II. JÄRELEVALVE TULEMUSED

Sotsiaalkindlustusamet tuvastas, et Sihtasutus Alutaguse Hoolekeskus on täitnud õigusaktides sätestatud nõuded ja SKA lõpetab järelevalvemenetluse.

III. JÄRELEVALVEMENETLUSE KOKKUVÕTE

SKA algatas järelevalvemenetluse Sihtasutus Alutaguse Hoolekeskuses (Hooldekodu) 29.08.2025 ning etteteatamata paikvaatlus viidi läbi 04.09.2025. Hooldekodule on 16.12.2019 antud välja tähtajatu tegevusluba (nr SÜH000082) väljaspool kodu osutatava üldhooldusteenuse (ÜHteenus) osutamiseks kahes tegevuskohas, Kooli tn tegevuskohas (peamaja) on lubatud teenuse osutamine maksimaalselt 96le inimesele, Karja tn tegevuskohas (pansionaat) maksimaalselt 12le inimesele. Paikvaatluse päeval oli teenusel vastavalt 95 ja 11 inimest. Sotsiaalteenuste ja -toetuste andmeregistri (STAR) andmetel oli seisuga 29.08.2025 hooldekodu nimekirjas 106 teenusesaajat. Majandustegevuse registrisse (MTR) oli seisuga 29.08.2025 kantud 36 teenust vahetult osutavat töötajat (neist 11 abihooldustöötajat).

Hooldekodu kodulehel hoollekeskus.ee on avaldatud ÜHteenuse osutamist puudutav teave: Hooldekodu kontaktandmed, asukoht, teenuste kirjeldus, teenusega rahulolu, kohamaksumuse info (1400 eurot kuus, sh hoolduskomponent ühe inimese kohta 670 eurot kuus ja 1500-1600 eurot kuus, sh hoolduskomponent 780 eurot kuus). Hooldekodus on välja töötatud mitmeid töökorralduse ja teenuse osutamisega seotud juhiseid (nt ametijuhendid, kodukord, kaebuste ja ettepanekute menetlemise kord), mille üldiseks eesmärgiks on kvaliteetse ja turvalise teenuse osutamine.

ÜHeenust osutatakse 2011. aastal avatud hooldekoduks projekteeritud kahekorruselises hoones, kus ligipääsetavus on tagatud. Sissepääsude juures on kaldteed, korruste vahel liikumiseks on kasutusel lift, hoone juures on aiaga ümbritsetud sisehoov. Eluruumid on 2- ja 3-kohalised, varustatud kutsunginupuga, igas toas on vannituba (WC ja duššiga), enamikel tubadest on ka rõdu. Hooldekodus on 16-kohaline osakond dementsusega inimestele, Hooldekodus osutatakse ka õendusabi teenust.

Hooldekodus on köök ja avar söögisaal, toitlustamine toimub kolm korda päevas, lisaks on õhtuode, mis viiakse tuppa. Hooldekodus on aktiveerimisvahenditega liikumisruum, käelise tegevuse ruum, ühistegevusteks raamatukoguga aatrium, esimesel korrusel on neli televiisoriga puhkenurka. Peamaja vahetus läheduses on 12-kohaline pansionaat, kus osutatakse ÜHteenust keskmise hooldusvajadusega inimestele.

Hooldekodus on lisaks hooldus- ja meditsiinipersonalile ka sotsiaaltöötaja, aktiveerija, huvijuhid, hingehoidja, vajaduspõhiselt osutatakse majas ka juuksuri ja manikööri-pedikööri teenust. Hooldekodus tegutsevad ka 0,75 kohaga füsioterapeut ja 1,0 kohaga massöör ja tegevusterapeut.

3.1. Majandustegevusnõuete täitmine

MSÜS § 30 lõike 2 kohaselt on tegevusloa omajal kohustus teavitada tegevusloa väljaandjat (SKA) hiljemalt viie tööpäeva jooksul muudatustest, mil hooldustöötaja või abihooldustöötaja tööleping on sõlmitud või on tööleping lõpetatud. Tegevusloa väljastajal peab olema võimalus kontrollida hooldustöötaja või abihooldustöötaja vastavust nõuetele.

SKA seisukoht: majandustegevusnõuded on täidetud.

3.2. SHSis ja määruses nr 36 sätestatud nõuete täitmine

3.2.1. SHS § 20 lõigete 2 ja 3 ja määruse § 2 lõigete 1 – 4 alusel tuleb teenuseosutajal tagada hooldusteenuse saajale hooldustoimingud ning muud toetavad teenused, mis on määratud kindlaks teenusesaaja hooldusplaanis. Hooldustoimingud jagunevad isikuhooldustoiminguteks, tervises seisundiga seotud toiminguteks ning füüsilise, vaimse ja sotsiaalse aktiivsuse toetamisega seotud toiminguteks. Kõigi hooldustoimingute tegemisel tuleb teenuseosutajal tagada teenusesaajale privaatsus, tema tahte ja võimekuse arvestamine ning enne hooldustoimingu tegemist selle sisu selgitamine.

Hooldekodus on kasutusel vahekardinad ja sirmid (ka tubades, kus olid kasutusel potitoolid). Voodikesksete teenusesaajate toas nr 120 kasutati privaatsuse tagamiseks mööblit (kõrgete äärtega voodeid), juhatusel liikme sõnul ei pane nimetatud toas elavad teenusesaajad enam ümbritsevat tähele. Õiguskantsler on oma seisukohtades väljendanud, et kui mitmekohalises toas kasvõi üks inimene tarvitab potitooli, vajab mähkmete vahetamist või voodis pesemist, peab tal olema võimalik teha seda privaatsest. Seda põhimõtet tuleb järgida ka siis, kui inimene ise sirmi või kardinat ei küsi või kui tema ümbritsevast arusaamise võime on vähenenud.

SKA seisukoht: Hooldekodu täidab valdavalt määruse § 2 lõikeid 1-4.

3.2.2. Määruse § 2 lõikes 5 loetletud isikuhooldustoimingud

Hooldekodu tagab teenusesaajatele järelevalve ja hooldustoimingud, mida teostatakse lähtudes teenusesaaja abivajadusest. Hooldustöötajad abistavad ja juhendavad teenusesaajaid söömisel ja joomisel. Kasutusel on personaalsed igapäevaste toimingute töölehed, dokumenteeritakse pesemist, mähkmete vahetust, keeramist, jootmist, toidu tarbimist. Teenusesaajaid toitlustatakse nii söögisaalis kui teenusesaajate tubades. Kasutusel on hooldustööd toetavad abivahendid ja iga eluruumi juures on vannituba. Hooldekodu töötajad peavad abivahendite hulka piisavaks.

Teenusesaajatel on võimalik kasutada isiklikke rõivaid ja jalatseid, kuid Hooldekodul on ka riiete tagavara. Riiete pesemine, markeerimine ja puhastamine ning abivahendite remont ja hooldus on Hooldekodus korraldatud. Hooldekodus abistatakse ja juhendatakse teenusesaajaid üle keha pesemisel, küünte, juuste ja habeme korrastamisel. Hooldekodu korraldab vajadusel transpordi väljapoole maja. Nii teenusesaajat kui tema lähedast toetavad soovi korral elulõputoimingutes hingehoidjaga või sotsiaaltöötaja, kirikuõpetaja vene keelt kõnelevatele teenusesaajatele.

SKA seisukoht: Hooldekodu tagab määruse § 2 lõikes 5 loetletud isikuhooldustoimingud.

3.2.3. Määruse § 2 lõikes 6 loetletud terviseseisundiga seotud toimingud

Hooldekodus töötab päevasel ajal neli öde, nende tööaeg ÜHteenusel on tööpäeviti 8-18.00. Õed koostavad õendusplaani. Murede korral tulevad õed hooldaja kutsel teenusesaaja juurde, jälgivad teenusesaajate üldseisundit, annavad suulisi juhiseid, mida jälgida ja milliseid elulisi näitajaid dokumenteerida. Õed teevad koostööd Hooldekodu või teenusesaaja perearstiga ning järgivad perearsti poolt määratud raviskeeme. Õed teevad terviseseisundiga seotud toiminguid, tellivad ja jagavad ravimeid, hooldustöötaja ülesanne on jälgida ravimite võtmist. Ravimid asuvad õe kabinets, retseptiravimite maksumus sisaldub ÜHteenuse hinnas.

SKA seisukoht: Hooldekodu tagab määruse § 2 lõikes 6 loetletud terviseseisundiga seotud toimingud.

3.2.4. Määruse § 2 lõikes 7 loetletud füüsilise, vaimse ja sotsiaalse aktiivsuse toetamisega seotud toimingud

Igal teenusesaajal on isiklik hooldusplaani. Hooldusplaani koostamise eest vastutab vanemhooldaja, plaanid koostatakse meeskonnatööna ning on elektroonilised, hooldustöötajad saavad plaanidega tutvuda I korrusel hooldajate puhkeruumis olevas arvutis. Analüüsitud hooldusplaanides oli kavandatud teenusesaajatele füüsilise, vaimse ja sotsiaalse aktiivsuse toetamisega seotud toimingud (nt käin spordisaalis, jalutan iga päev, käin kord nädalas aktiveerija juures). Iseseisvalt liikuvad teenusesaajad viibivad värskes õhus vastavalt nende soovile, liikumistakistusega teenusesaajaid aidatakse õue ka ratastooliga. Lähedastega suhtlemist toetatakse ning külastajate kohtumist teenusesaajatega ei piirata, kuid külastused palutakse ette registreerida. Vaba aja sisustamiseks kutsutakse külla erinevaid esinejaid, korraldatakse väljasõite ja osaletakse kohaliku kogukonna tegemistes.

SKA seisukoht: Hooldekodu tagab füüsilise, vaimse ja sotsiaalse aktiivsuse toetamisega seotud toimingud.

3.2.5. SHS § 21 lõige 1 - 5 (hooldusplaani koostamine)

SHS § 21 lõike 1 kohaselt peab kohaliku omavalitsuse üksus (KOV) inimese ÜHteenusele suunamise haldusaktis (nt korraldus) või halduslepingus koos teenust saava inimese ja teenuse osutajaga määrama kindlaks toimingud, mis tagavad inimesele turvalise keskkonna ja toimetuleku (sh põhivajaduste katmise). Alutaguse valla haldusakt sisaldab andmeid, millest isiku teenusele suunamisel lähtutakse, kohatasu liiki, mis selgub peale abivajaduse hindamist ning rahastamise otsust. Jõhvi vallavalitsus koostab haldusakti (korralduse), mille põhjal koostatakse kolmepoolne haldusleping teenuse rahastamise kohta. Haljala valla haldusakt (korraldus) määrab hoolduskulu ja rahastamise info.

Tagasisidet andnud kohalikud omavalitsused on väljendanud rahulolu teenusega, küsimused ja mured lahendatakse jooksvalt ja konstruktiivselt, abiks on sotsiaaltöötaja olemasolu asutuses, positiivsena toodi välja teenuse osutamise kompetents dementsusega teenusesaajale. Teenusega rahuloluküsitlus on Hooldekodu kodulehel kättesaadav ja valdavalt positiivne.

SHS § 21 lõigetes 2 kuni 5 on kirjas nõuded, millele peavad vastama teenuseosutaja koostavad hooldusplaani, et tagada teenusesaajale turvaline ja tema abivajadusest lähtuv keskkond. Hooldusplaani tuleb koostada 30 päeva jooksul alates teenuse osutamise alguskuupäevast, kaasates koostamisse teenusesaaja või teenuse rahastaja (lõige 2), koos hooldusvajadusega tuleb ära hinnata tervishoiuteenuse vajadus vastava kvalifikatsiooniga tervishoiutöötaja poolt (lõige 3), kirjas peavad olema hooldusteenuse osutamise eesmärk, eesmärgi saavutamiseks vajaminevad tegevused ning sagedus ja teenuseosutaja hinnang eesmärgi saavutamise kohta (lõige 4) ning hooldusplaani peab üle vaatama ja vajadusel korrigeerima vähemalt kord

poolaastas. Määruse § 2 lõike 1 kohaselt tuleb teenuseosutajal teenusesaajale tagada hooldustoimingud ning muud toetavad ja toimetulekut tagavad toimingud ja teenused, mis on määratud hooldusplaanis.

Järelevalvemenetluses kontrollis SKA kuue (A.M., E.K., E.U., J.M., L.S, O.K.) hooldusplaani vastavust SHS § 21 lõigetes 2-5 sätestatud nõuetele.

Juhatuse liikme sõnul täidavad teenusesaaja lähedased tema kohta põhjaliku küsimustiku, teenusele tulijat jälgivad nii hooldajad kui õde, vanemhooldaja koostab koos sotsiaaltöötajaga hooldusplaani ühe kuu jooksul teenusele saabumisest. Hooldusplan kooskõlastatakse õdede ja aktiveerijaga, plaani ei allkirjastata, hooldusplaanile lisatakse koostamise kuupäev. Kontrollitud hooldusplaanid on koostatud tähtaegselt (30 päeva jooksul alates teenusesaaja ÜHteenusele asumisest).

Hooldusplaanid sisaldavad teenuse osutamise individuaalseid eesmärke, tegevusi ja nende sagedust ning hinnangut tegevuste elluviimise kohta. Hooldusplaanid olid üle vaadatud kuue kuu möödumisel. Vestlustest selgus, et teenusesaajad ja nende lähedased on pigem teadlikud hooldusplaani koostamisest, on saanud tutvumiseks elektroonilised plaanid ning on Hooldekodu poolt pakutava ÜHteenusega väga rahul. Eraldi nimetati professionaalset lähenemist dementsusega teenusesaajatele.

SKA seisukoht: Hooldekodu tagab SHS § 21 lõigetes 1-5 sätestatud nõuded.

3.2.6. SHS § 22 lõiked 1 kuni 4 sätestavad teenuseosutaja kohustuse tagada ööpäevaringselt personali olemasolu, kelle kvalifikatsioon ja koormus võimaldavad tegevusi ja toiminguid viisil, mis on kindlaks määratud hooldusteenust saavate isikute hooldusplaanis.

Hooldusteenust osutavad vahetult hooldustöötaja ja abihooldustöötaja, viimase tööd juhendab hooldustöötaja. SHS § 22 lõike 5 kohaselt ei tohi teenust vahetult osutada isik, kelle karistatus tahtlikult toimepandud kuriteo eest võib ohtu seada teenust saama õigustatud isiku elu, tervise ja vara. Järelevalve käigus kontrolliti karistusregistrist teenust vahetult osutavate töötajate karistust, Hooldekodu töötajatel SHS § 22 lõikes 5 sätestatud töötamise piiranguid ei tuvastatud. Juhatuse liikme sõnul sõnul kontrollitakse töötajate karistust kord aastas ja tööle asudes.

Hooldekodu edastas 09.09.2025 töötajate nimekirja, Hooldekodus töötab 36 vahetult teenust osutavat töötajat, neist 25 olid hooldustöötajad ja 11 abihooldustöötajad. Kõik töötajad olid kantud MTRi ja nende vastavust nõuetele oli võimalik kontrollida, kõik töötajad olid kantud ka TÕRi. Hooldekodu esitas paikvaatluse ajal 04.09.2025 juuli, augusti ja septembri tööajatabelid. Hooldekodus töötatakse 12- tunnistes vahetustes- (7.30-19.30 ja 19.30-7.30), kus abihooldustöötajat juhendab hooldustöötaja. Juhatuse liikme sõnul on öises töövahetuses töö korraldatud selliselt, et iga kahe tunni tagant teevad hooldustöötajad vaatlusringi pansionaadi majja, et jälgida teenusesaajate olukorda. Lisaks on iga teenusesaaja juures kutsunginupp abi kutsumiseks. Hooldekodu korrigeeris töökorraldust ja esitas 22.09.2025 selgitused ja septembri täpsustatud tööajatabeli, millest nähtub, et hooldustöötaja on ka öisel ajal pansionaadi majas.

SKA seisukoht: Hooldekodu on täitnud SHS § 22 lõigete 1 - 4 nõuded.

3.2.7 SHS § 22¹ lõike 6 kohaselt tuleb üldhooldusteenuse osutajal avalikustada teenuskoha maksumus ja käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud hooldustöötajate ja abihooldustöötajate tegelike kulude maksumus ühe teenusesaaja kohta.

Teenuse maksumus ühe inimese kohta on vastavalt keskmise kõrvalabi vajaduse korral 1400 eurot kuus, sh hoolduskomponent 670 eurot kuus ja suure kõrvalabi vajaduse korral 1500-1600 eurot kuus, sh hoolduskomponent 780 eurot kuus.

Rahandusministeeriumi koostatud hoolduskulu mudeli soovitusliku näidiskalkulaatori andmetel (2024. a) peaks Hooldekodus hoolduspersonali kulu esitatud personaliandmete põhjal olema ühe teenusesaaja kohta 790 eurot kuus. Kalkulaatoris on hooldus- ja abihooldustöötaja töötasudena arvesse võetud meditsiinisüsteemis töötavate hooldus- ja abihooldustöötajate töötasud.

SKA seisukoht: Hooldekodu on täitnud SHS § 22¹ lõike 6 nõude.

IV. TÄHELEPANEKUD/ETTEPANEKUD/SOOVITUSED

- 4.1. Lähtuda privaatsusnõuete täitmisest hooldustoimingute läbiviimisel ka siis, kui inimene ise sirmi või kardinat ei küsi või kui tema ümbritsevast arusaamise võime on vähenenud, et säilitada teenusesaaja väärikus ja turvatunne.

(allkirjastatud digitaalselt)
Inna Tamm
peaspetsialist (järelevalve)